

ZAHRAŇÍ

in.ihned.cz/zahranici

Amsterdam – hlavní město kol

jedné a 425 na druhé straně. Jsou tu dřevěné lavičky do půlkruhu a zelené oprýskané zábradlí je poseto stovkou velocipedů.

Moderních, ale vesměs starých, omšelých. V provedení dámském i pánském, s horní štanglí. S přehazovačkou, ačkoliv častěji bez, ale skoro vždy se zvonkem na levé straně řídké. Vybaveny předním světlem i bez něj, opřeny o stojánek nebo jen tak o zábradlí, téměř pokaždé ale přivázaný bytelným řetězem. S nosiči vzadu i vpředu: jednoduchými na zeleninu, ale také mohutnějšími na cokoliv objemnějšího. Kola tu přivazují elegantní štíhlé dámy v kostýmcích, spěchající za raní agendou do advokátní kanceláře, stejně jako intelektuálové v lehce ušmudlaných džínách a ležérním saku. Značek Batavus, Gazelle či Saphir, i bez nich, dávno odřených a zapomenutých.

„Já mám přehazovačku, protože vozím na kole děti. A také na nákup se hodí. Jinak ji tu v Nizozemsku nepotřebujete,“ říká mi vesele pohledná černovláška Hanneke. Do všeho toho života trubek, duší a drátů fouká příjemně svěží vítr.

Marnotratný Rembrandt

Být v Amsterdamu a nenavštívit slavné Rijksmuseum sice jde, ale o dost byste se připravili. Muzeum s největší sbírkou holandského umění od 15. století do začátku 19. století ukrývá vzácné kolekce vlámských, italských a španělských umělců. Rembrandtově Noční hlídce tu dělají důstojnou společnost krajané Vermeer, Hals nebo Steen. Ostatně velký Rembrandt v Amsterdamu více než dvacet let žil, utrácí zde jmění za vybavení domu. Jeho dům najdete ve staré židovské čtvrti v ulici Jodenbreestraat 6.

Když je hezky, sedněte si na náměstí-park Museumplein hned za Rijksmuseum a všechny

odporované tahy štětcem nechte vstřebat. Prostor, lemovaný fialovými lavičkami a lampami, trochu připomíná trávník před pařížskou Eiffelovou věží. Lidé se tu povalují, svačí, hrají basketbal nebo míří do van Goghova muzea. Jindy tu můžete zažít festivaly, oslavy i demonstrace. Děti si zde hrají na horolezce a šplhají na velká písmena skládající slova I amsterdam. Na lidský mumraj dohlížejí působivé stromy, pahýlovitě vzpínající své větve k nebi.

U restaurace-baru Cobra s venkovní zahrádkou naproti muzejnímu obchodu ti pozornější z vás vypátrají nejméně nápadnou atrakci. Vypadá jako poklop kanálu rozdělený na devět dlaždic. Ve skutečnosti je to jakýsi xylofon, který poskakující děti odmění tónem.

Jako má Praha svoji Stromovku, Budapešť Markétin ostrov nebo Vídeň Práter, stejně tak Amsterdam. Své „zelené plíce“ ukrývá jen asi pět minut pěšky od Rijksmuseum. V krásném Vondelparku je – jako vždy při dobrém počasí – plno lidí. Mezi trávníky na hraní čehokoliv a dětskými koutky se klikatí cyklostezky. Kolař tudy projíždějí rychle i poklidně, řídí vzpřímeně i nahrbeně, dokonce jednou rukou. Pískají si, zpívají, telefonují nebo poslouchají iPod. Mladí bohémové, školáci, dámy v lodičkách, pánové v padnoucích oblecích.

Jak se řídí loď

Z amsterdamské maríny Sixhaven naproti hlavnímu železničnímu nádraží rozvázně rozrážíme vlny a město, stojící na dřevěných kůlech, necháváme rozplynout se za zády. Samotná plavba a kormidlování jsou jednoduché. Na kanále plujeme pomalu, a když mýjíme ostatní lodě, místa mezi námi je dost. Hned první den si ale pro jistotu loď „osaháváme“ a nacvičujeme s ní všechny možné manévry.

Otáčíme se na kanále jak malí kluci, zastavujeme, zkoumáme setrvačnost lodi, jak reaguje na kormidlo. Na lodi je dvojitá řízení, takže kdyby přšelo, klidně můžeme ze stanoviště na horní palubě seběhnout ke kormidlu uvnitř. Dotankovávat naftu během plavby nemusíme. Ne snad že by naše plavidlo poháněla solární energie nebo bylo úsporné – důvod je prostý: jeho rozměrná nádrž.

V obci Broek in Waterland podjíždíme dva mosty. První je automatický – semafor zastaví provoz na silnici, spadnou závory a most se zvedne. Ten druhý, malý dřevěný mostek, už zvedá jeho obsluha ručně – jednoduše ho pomocí řetězu vytáhne a po proplutí lodi zase spustí.

Připlouváme do Monnickendam, založeného ve 12. století mnichy, kteří vybudovali hráz na řece Purmer Ee. Zlatý věk prožívalo dnes poklidné městečko úhledných cihlových domů v 15. a 16. století, kdy mělo postavení prominentního přístavu. To postupem času ztratilo a stalo se spíš rybářskou vesnicí. Dnes žije hlavně z turistů. Láká je malebným centrem se zvonici z 16. století, přístavem s flotilou jachet a možností rekreačního plachtění.

Zrod námořní velmoci

Pro pochopení osudu rybářských městeček v této části provincie Severní Holandsko se přenesme na chvíli do historie. Nizozemsko se v 17. století stalo největší námořní mocností a mělo celosvětovou koloniální říši. Rozbouřené vody Zuiderzee, někdejšího zálivu Severního moře, byly plné holandských obchodních lodí, pravidelně plujících do Nizozemské východní Indie (dnešní Indonésie), Nizozemské Brazílie nebo Nového Amsterdamu (New Yorku). ➔

Holandské hausbóty, to je hlavně jednoduchost a vkus.